

СУЧАСНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЯК НАПРЯМОК ДО БЕЗПЕЧНОЇ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Мовчан А.О., асп.

Наукові керівники: доц. **А.М. Сесь,**

ст. викл. **Т.В. Карбівнича**

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Якість завжди є одним з головних факторів забезпечення конкурентоздатності продукції, робіт та послуг розвинутих країн світу. Сьогодні перед виробниками стоїть велика проблема – це проблема випуску якісної та безпечної продукції, яка зможе конкурувати із продукцією Європейських країн, які все більше заповнюють український ринок. Тому впровадження сучасних систем управління, в тому числі НАССР на харчових підприємствах, є інструментом конкурентної боротьби.

Існує багато систем управління якістю на підприємствах. До них відносяться: система управління якістю (СУЯ) відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001, остання версія 2009 року; система управління безпечністю харчових продуктів (СУБХП) або НАССР (в перекладі з англійської – управління ризиками та контрольні критичні точки), яка передбачає контроль усього процесу виробництва, аналіз потенційних ризиків, на які треба звернути особливу увагу в процесі виробництва для отримання якісного та безпечного продукту. В практичному визначенні необхідно чітко відмічати, що НАССР охоплює всі види потенційних ризиків, які можуть вплинути на безпечність харчових продуктів, тобто біологічні, фізичні та хімічні ризики, незалежно від того, чи вони виникли природним шляхом чи через порушення технологічного процесу виробництва; система екологічного керування відповідно до вимог ДСТУ ISO 14001; система управління безпекою та гігієною праці (OHSAS) відповідно до вимог ДСТУ OHSAS 18001 та ін.

Ті підприємства, які хочуть бути не тільки на внутрішньому, але і виходити на зовнішній ринок, розуміють всю необхідність і важливість впровадження на виробництві сучасних систем управління. Як свідчать данні статистики, з кожним роком кількість підприємств, які впроваджують системи управління, збільшується, тому що все більше виробників переконуються в необхідності впровадження таких систем управління для того, щоб мати змогу бути конкурентоспроможним на міжнародному рівні.

АЛЬТЕРНАТИВНІ ТА ПОНОВЛЮВАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ

Паращук Ю.О., гр. М-18

Науковий керівник – асист. **К.К. Василюк**

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Розробка та впровадження альтернативних та поновлювальних джерел енергії в XXI столітті стали одним із важливих критеріїв сталого розвитку світової спільноти. В загальному випадку під нетрадиційними і поновлюваними джерелами енергії визначають джерела електричної і теплової енергії, що використовують енергетичні ресурси рік, водоймищ і промислових водостоків, енергію вітру, сонця, біомаси, стічних вод, твердих побутових відходів та ін.

Основні джерела поновлюваної енергії:

- енергія вітру (автономні вітрогенератори та ті що працюють паралельно з мережею);
- сонячне випромінювання (сонячний водонагрівач, сонячний колектор, фотоелектричні елементи);
- гравітаційна взаємодія Сонця, Місяця і Землі (приливні, хвильові електростанції, водоспадні електростанції);
- тепла енергія ядра Землі, геотермальна енергія (теплові електростанції основані на принципі відбору високотемпературних ґрунтових вод та використання їх у циклі, ґрунтові теплообмінники (принцип відбору тепла від ґрунту за допомогою теплообміну).

Також треба зазначити альтернативні напрями енергетики, такі як:

- космічна енергетика (водневі двигуни – для отримання механічної енергії, паливні елементи – для отримання електрики);
- отримання біопалива (біодизель, метан і синтез-газ, біогаз);
- розподілене виробництво енергії (нова тенденція в енергетиці, пов'язана з виробництвом теплової та електричної енергії).

У найближчі десятиріччя жодна з альтернативних технологій не може стати економічно конкурентоспроможною настільки, щоб замінити сучасні існуючі джерела енергії. Пошук нових і вдосконалення існуючих технологій, виведе їх до економічно ефективного рівня та розширення сфер використання.

Таким чином, поступовий перехід до розширеного використання поновлюваних джерел енергії в Україні та в Світі в цілому, дозволить вирішити не тільки енергетичні питання, але й ряд інших проблем пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища, глобальним потеплінням і таке інше.